

ISSN 2616-7174

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN

of the L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

ЖУРНАЛИСТИКА сериясы

JOURNALISM Series

Серия **ЖУРНАЛИСТИКА**

№2 (123) / 2018

1995 жылдан бастап шығады

Founded in 1995

Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады

Published 4 times a year

Выходит 4 раза в год

Астана, 2018

Astana, 2018

Бас редакторы **Қайрат Сак**

филология ғылымдарының кандидаты, профессор (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Аймұханбет Есдәулетов** *ф.ғ.канд., доцент (Қазақстан)*

Бас редактордың орынбасары **Гүлнар Кендірбай** *PhD (АҚШ)*

Редакция алқасы

Алдабергенов Қырықбай	Т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Асанов Қойлыбай	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әбдіманов Өмірхан	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әбішева Вера	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Бейсенқұлов Аязби	Ф. ғ. к., доцент (Қазақстан)
Браун Михаил	PhD, проф. (АҚШ)
Дзялошинский Иосиф	Ф. ғ. д., проф. (Ресей)
Жақып Бауыржан	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Жусупова Алматы	ф.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Ирназаров Кудрат	Т. ғ. д., проф. (Өзбекстан)
Корконосенко Сергей	Саяси ғ. д., проф. (Ресей)
Қара Әбдіуақап	Т. ғ. д., проф. (Түркия)
Қозыбаев Сағымбай	Т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Лебедева Татьяна	Ф. ғ. д., проф. (Франция)
Нұртазина Роза	Саяси ғ. д., проф. (Қазақстан)
Омашев Намазалы	Ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Ризун Владимир	Ф. ғ. д. проф. (Украина)
Саид Агил бин Шех	PhD, проф. (Малайзия)
Саудбай Мадияр	PhD, проф. (Қазақстан)
Сердәлі Бекжігіт	Ф. ғ. к., доцент (Қазақстан)
Тахан Серік	Т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Тоқтағазин Мұратбек	Ф. ғ. к., доцент (Қазақстан)
Халилов Әбдіғани	PhD, проф. (Қырғызстан)
Ченгел Хулия	PhD, проф. (Түркия)
Шайхитдинова Светлана	Филос.ғ.д., проф. (Ресей)
Шалахметов Ғаділбек	Халықаралық Еуразиялық телевидение және радио академиясының академигі (Қазақстан)
Шестеркина Людмила	Ф. ғ. д., проф. (Ресей)
Шульцман Петр	Өнертану ғ. к., доцент (Қазақстан)

Жауапты редактор, компьютерде беттеген: Илияс Құрманғалиев

Жауапты хатшы: Гүлжазира Ертасова

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қ.Сәтпаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. ЖУРНАЛИСТИКА сериясы

Меншіктенуші: ҚР БЖҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК.

ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27. 03. 2018 ж. №16995-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.

Мерзімділігі: жылына 4 рет.

Тиражы: 25 дана.

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 13/1, тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31413)

© **Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті**

Editor-in-Chief **Kairat Sak**
Candidate of Philology, Professor (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Aitmukhanbet Yesdauletov** *Candidate of Philology, Associate Professor (Kazakhstan)*
Deputy Editor-in-Chief **Gulnar Kendirbai** *PhD, Professor (USA)*

Editorial board

Aldabergenov Kyrykbai	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Asanov Koilybay	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Abdimanov Omirkhan	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Abisheva Vera	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Beisenkulov Ayazbi	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Brown Michael	PhD, Prof. (USA)
Dzyaloshinski Iosif	Doctor of Philology, Prof. (Russia)
Jakyp Baurjan	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhussupova Almatay	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Irnazarov Kudrat	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Uzbekistan)
Korkonosenko Sergei	Doctor of Political Sciences, Prof. (Russia)
Kara Abdulvahap	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Turkey)
Kozybayev Sagymbai	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Lebedeva Tatiana	Doctor of Philology, Prof. (France)
Nurtazina Roza	Doctor of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Omashev Namazaly	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Rizun Volodymyr	Doctor of Philology, Prof. (Ukraine)
Syed Agil bin Shekh	PhD, Prof. (Malaysia)
Saubayev Madiyar	PhD, Prof. (Kazakhstan)
Bekzhigit Serdaly	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Takhan Serik	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Toktagazin Muratbek	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Khalilov Abdygani	PhD, Prof. (Kyrgyzstan)
Çengel Hülya	PhD, Prof. (Turkey)
Shaikhitdinova Svetlana	Doctor of Philosophy, Prof. (Russia)
Shalakhmetov Ghadilbek	Academician of the International Eurasian Academy of Television and Radio (Kazakhstan)
Shesterkina Ludmila	Doctor of Philology, Prof. (Russia)
Shultsman Petr	Candidate of Art, Assoc. Prof. (Russia)

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev
Executive Secretary: Guljazira Yertasova

Editorial address: 2, Satpayev str., of.408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. JOURNALISM Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N. Gumilyov Eurasian National University», Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan.

Registration certificate No 16995-Ж from 27.03. 2018.

Periodicity: 4 times a year   Circulation: 25 copies

Address of printing house: 13/1, Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31413)

© **L.N. Gumilyov Eurasian National University**

Главный редактор **Кайрат Сак**
кандидат филологических наук, профессор (Казахстан)

Зам. главного редактора **Айтмуханбет Есдаuletов** к.ф.н., доцент (Казахстан)
Зам. главного редактора **Гульнар Кендирбай** PhD (США)

Редакционная коллегия

Алдабергенов Кырыкбай	Д. ист. н., проф. (Казахстан)
Асанов Койлыбай	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Абдиманов Омирхан	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Абишева Вера	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Бейсенкулов Аязби	К. ф. н., доцент (Казахстан)
Браун Михаил	PhD, проф. (США)
Дзялошинский Иосиф	Д. ф. н., проф. (Россия)
Жакып Бауыржан	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Жусупова Алматы	К. ф. н., доцент (Казахстан)
Ирназаров Кудрат	Д. ист. н., проф. (Узбекистан)
Корконосенко Сергей	Д. полит. н., проф. (Россия)
Кара Абдиуакап	Д. ист. н., проф. (Турция)
Козыбаев Сагимбай	Д. ист. н., проф. (Казахстан)
Лебедева Татьяна	Д. ф. н., проф. (Франция)
Нуртазина Роза	Д. полит. н., проф. (Казахстан)
Омашев Намазалы	Д. ф. н., проф. (Казахстан)
Ризун Владимир	Д. ф. н., проф. (Украина)
Саид Агил бин Шех	PhD, проф. (Малайзия)
Саудбай Мадияр	PhD, проф. (Казахстан)
Сердали Бекжигит	К. ф. н., доцент (Казахстан)
Тахан Серик	Д. ист. н., проф. (Казахстан)
Токтагазин Муратбек	К. ф. н., доцент (Казахстан)
Халилов Абдигани	PhD, проф. (Киргизстан)
Ченгел Хулия	PhD, проф. (Турция)
Шайхитдинова Светлана	Д. филос. н., проф. (Россия)
Шалахметов Гадильбек	Академик Международной Евразийской академии телевидения и радио (Казахстан)
Шестеркина Людмила	Д. ф. н., проф. (Россия)
Шульцман Петр	К. н. искусств., доцент (Казахстан)

Ответственный редактор, компьютерная верстка: Ильяс Курмангалиев
Ответственный секретарь: Гульжазира Ертасова

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. К.Сатпаева, 2, каб. 408
Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ЖУРНАЛИСТИКА
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК.
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16995-Ж от 27. 03. 2018 г.
Периодичность: 4 раза в год.
Тираж: 25 экземпляров.
Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172) 709-500 (вн.31413)
© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

Мазмұны

ЖУРНАЛИСТИКА ТАРИХЫ

<i>Баткеева Б.Т.</i> Мәшһүр Жүсіп Көпеевтің публицистикалық шығармаларындағы ел, жер тағдыры	8
<i>Ертасова Г.Қ., Сақ Қ.Ө.</i> Алаш қайраткерлерінің тәуелсіздік туралы идеяларының өзектілігі	15
<i>Шақуова Р.А.</i> Голощекин саясатының Қазақстанда жүргізілуі	28
<i>Шәуенова Г.А.</i> Абай ұлылығы (Тұрағұл Абайұлының естелігі негізінде)	33

БАҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМ

<i>Байғожина Д.Ө.</i> Бұқаралық коммуникация кеңістігіндегі мәдениет	40
<i>Жанысбаева А.П., Шыңдалиева М.Б.</i> Аймақтық БАҚ-тың қоғамдағы рөлі	47
<i>Сейфуллина З.</i> Журналистикадағы гендерлік теңсіздік	54

PR ТЕХНОЛОГИЯ

<i>Кунгурова О.Г., Дарбеков А.В.</i> Телевизия продюсерлігі Қазақстанның визуалды медиасферасын белсендіру ресурсы ретінде	60
---	----

ЖАҢА МЕДИА

<i>Асанов К.Д., Даулен М.Б.</i> Инновациялық технологияны игеру қажеттілігі және отандық журналистика мүмкіншіліктері	66
<i>Бейсенқұлов А.А., Болатова М.Б.</i> Журналист қызметіндегі әлеуметтік медиа	79

Contents

HISTORY OF JOURNALISM

<i>Batkeeva B.T.</i> The Fate of the Land and the People in Maskhur Zhusup Kopeyev's Publicistic Work	8
<i>Yertassova G.K., Sak K.O.</i> Actuality of Alash people's Ideas About Independence	15
<i>Shakuova R.A.</i> Implementation of Galoshchekin's Policy in Kazakhstan	28
<i>Shauyenova G.A.</i> The Greatness of Abai (according to Turagul Abaiuly's memoirs)	33

MASS MEDIA AND SOCIETY

<i>Baigozhina D.O.</i> Culture in the Space of Mass Communication	40
<i>Zhanysbayeva A.P., Shyndaliyeva M.B.</i> The Role of Regional Media in the Society	47
<i>Seifullina Z.</i> Gender Inequality in Journalism	54
..	

PR TECHNOLOGIES

<i>Kungurova O.G., Darbekov A.V.</i> Television Production as a Resource for Activating the Visual Media Sphere of Kazakhstan	60
---	----

NEW MEDIA

<i>Asanov K.D., Daulen M.B.</i> The Need for Innovative Technologies and Domestic Journalism	66
<i>Beisenkulov A.A., Bulatova M.B.</i> Social Media in the Journalist's Work	79

Содержание

ИСТОРИЯ ЖУРНАЛИСТИКИ

<i>Баткеева Б.Т.</i> Судьба земли и народа в публицистическом творчестве Машхур Жусупа Копеева	8
<i>Ертасова Г.К., Сак К.О.</i> Актуальность идеи деятелей Алаш о независимости	15
<i>Шакуова Р.А.</i> Политика Голощекина в Казахстане	28
<i>Шауенова Г.А.</i> Величие Абая (по мемуарам Турагула Абайулы)	33

СМИ И ОБЩЕСТВО

<i>Байгожина Д.О.</i> Культура в медиа пространстве	40
<i>Жанысбаева А.П., Шындалиева М.Б.</i> Роль региональных СМИ в обществе	47
<i>Сейфуллина З.</i> Гендерное неравенство в журналистике	54

ТЕХНОЛОГИИ PR

<i>Кунгурова О.Г., Дарбеков А.В.</i> Телевизионное продюсирование как ресурс активизации визуальной медиасферы Казахстана	60
--	----

НОВЫЕ МЕДИА

<i>Асанов К.Д., Даулен М.Б.</i> Необходимость развития инновационных технологии и возможности отечественной журналистике	66
<i>Бейсенкулов А.А., Булатова М.Б.</i> Социальные медиа в работе журналиста	79

ХҒТАР 19.21.11.

Д.Ө. Байғожина

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: baigozhina777@mail.ru)

Бұқаралық коммуникация кеңістігіндегі мәдениет

Андатпа. Автор мақалада медиа мен мәдениеттің үйлесімділігін, қоғамдағы БАҚ мәдениетінің рөлі мен аспектілеріне талдау жасаған. Ақпарат ғасырындағы медиамәдениет қызметі басты феномен ретінде қарастырып, отандық және шетелдік нақты мысалдармен айқындай түскен. Адамдар арасындағы мәдениеттің маңыздылығын ескере отырып, қоғамға мәдениетті медиатеchnологиялар арқылы жеткізудің кемшіліктері мен артықшылықтарын атап өтеді. Медиа кеңістіктегі ұлттық мәдениеттің әрбір мемлекет үшін басты құндылық екенін негізге ала отырып, қоғам санасына ықпал ететін, қоғам қажеттілігін өтейтін немесе психологиялық манипуляция жасайтын, қабілеттілігі сан алуан субъектілері бар ықпалдық күш ретінде талданады. Сондай-ақ, автор шетелдік зерттеушілердің теориялық материалдарын негізге ала отырып, өзіндік қорытынды жасайды.

Мәдениеттің этимологиясына сипаттама жасап, мысалдар келтіріледі. Барлық зерттеушілердің тұжырымы сәйкестеніп, мәдениет тарихы тактильді, ауызшадан жазбаша және дыбысты-бейнелілікке дейін коммуникация түрлерінің барлығымен үйлесімді екеніне түсініктеме береді. Әрбір заманда жаңа мәдениеттің жетекші формаларын қалыптастыратындығын, медиатеchnологиялардың қоғамның қажеттіліктерді тиімді қанағаттандыратындығына талдау жасайды. Яғни, утилитарлы функциялардың тұрғысынан, олардың әлеуметтік бағасымен де ең қолайлы болып табылатындығын қарастырады. Мұндай жағдайда әлеуметтік баға коммуникацияға балама болып табылады, өзара түсіністік пен қоғам мүшелерін біріктіру деңгейіне тең келетіндігін сипаттайды.

Түйін сөздер: ақпарат, медиа, медиатизация, медиамәдениет, БАҚ, БҚК.

Кіріспе. Қазіргі заманда ақпараттық қоғам мен жаңа технологиялық құралдар ғасыр жаңалығы мен даму факторларының бірі болып отыр. Ақпараттық қоғам тұжырымдамасы постиндустриализм нышандарынан кейін пайда болды.

1960-шы жылдың басында АҚШ пен Жапонияда «ақпараттық қоғам» ғылыми концепция айналымына енгізілді. Порат М., Масуда Ж., Стоуниер Т. сияқты авторлардың шығармашылығында дамыған атаудың тұжырымдамасы сипатталған. Ғалымдардың тұжырымы бойынша, ақпараттық технологиялардың даму қарқыны постиндустриялық қоғамды ақпараттық қоғамның жаңа сапалы кезеңіне аудару деп біледі. Мәселен, 1940-1970 жылдардағы кезеңді талдаған И. Масуда компьютерлік технологиялардың ұрпақты өзгертуі, бір технологиялық қарқыннан екінші технологияға көшу жылдамдықпен жүріп келе жатқанын атап көрсетеді [1].

Ақпараттық қоғам – ақпараттық және компьютерлік революцияның басталуымен кіретін дәстүрлі және жаңа әлеуметтік дамудың сапалы, жаңа кезеңін сипаттау үшін қолданылатын теориялық модельдердің бірі. Қоғамның технологиялық негізі өнеркәсіптік емес, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ) болып табылады. Дәл осы ақпараттық қоғамның бір бағыты – мәдениет. Яғни, медиамәдениет аралық қарым-қатынас. Мәдениет... Жалпы мәдениет ұғымы, адамның ішкі және сыртқы әлемі, өзіндік көрінісі. Мәдениет

адамдық сана, игілік, адамдық парасат пен білімнен құралады. Сондай-ақ, адамның өзі-өзі тану мен тұлға ретінде қалыптастыратын фактор. Әр кезең адамның мәдени дамуының куәсі, тарихы көрінісі. Адам және мәдениет мәселесін тереңдете түсетін тағы бір жайт адамның қабілеттілігіне, жан-жақтылығына, шексіздігіне байланысты. Мәдениет – адамның физикалық, психологиялық және биологиялық ортаға бейімдеу тәсілі. Өмір сүру және даму үшін ұрпақтан-ұрпаққа жалғасқан салт-дәстүр, тәрбиенің жалпы нормалары. Мәдениет өз нормаларының арқасында адам өмірін жеңілдетеді, қорғайды. Кез-келген мәдениеттің өзегі ретінде дәстүрлер арқылы берілетін идея мен оның құндылықтары маңызды. Ғылыми тұрғыдан алғанда, мәдениет материалдық және әлеуметтік құбылыстарды қамтитын күрделі құбылыс, сондай-ақ жеке мінез-құлықтың әртүрлі нысандарымен ұйымдастырылған іс-әрекеттері.

Мәселенің тұжырымы. Мәдениетті түрлі құндылықтарда, рәсімдерде, дәстүрлерде, тілдік қарым-қатынастар байқауға болады. Дегенмен, мәдениетті толықтай көру мүмкін емес, жеке феномен ретінде айқындалады. Бір аумақта адамдар тобының ұзақ өмір сүруі, олардың шаруашылық құзыреттіліктері, аумақты қорғауға ортақ көзқарас қалыптастыру, өмір стилі, қатынас тәсілі, аспаздық тәсілдер және т.б. қамтиды. Нәтижесінде халықтың этникалық мәдениеті қалыптасады, ол халықтың ұжымдық өмір сүру процесінде қабылданған белгілі бір ережелердің жиынтығына негізделеді. Адам мәдениеті әртүрлі жергілікті мәдениеттерден тұрады, тасымалдаушылары – халық. Кез-келген мәдениеттің өзіндік ерекшелігі әлемнің мәдени көрінісінде сипатталады. Әлемнің мәдени бейнесі әлем туралы білім мен идеялар жиынтығы (құндылықтар, нормалар, әдет-ғұрыптар, өз менталитет мәдениеті және басқа ұлттар мәдениеті). Әлемдік мәдениет картинасының арқасында бір мәдениетті екінші бір мәдениеттен айырмашылығын көруге болады. Әлемнің мәдени бейнесі түрлі мәдени құбылыстарға қатысты әртүрлі көзқарастарда көрініс табады.

Біз өмір сүріп жатқан уақытты зерттеушілер түрлі ұғыммен сипаттайды. Біреулер үшін «сандық технология ғасыры», басқаларға «ақпараттық уақыт», үшінші «жаһандану кезеңі» десе, ендігі ұғым «ақпараттық ағым» ретінде айқындалады. Канадалық әлеуметтанушы Маршалл Маклюэн «ақпараттық жарылыс» кезеңінде екенімізді талқылайды [2]. Бірақ ғалымдар қолданатын кез-келген терминдері – әлемдегі ақпараттық құрылымды құру арқылы, сондай-ақ әртүрлі ақпараттық технологиялардың белсенді дамуы арқылы сипатталатын прогрессивті бұқаралық байланыс жүйелерінің әлемінде қалыптасып жатқанымызбен келіседі. Медиа («media», «medium») латын тілінен аударғанда «құрал, делдал» мағынасына ие, бүгінде дәстүрлі бұқаралық ақпарат құралдарынан басқа барлық ақпарат тасымалдаушы, ақпаратты иемденген құралдарды атауға болады. Дегенмен, қазіргі кезде медианы тек делдал ретінде қарастыруға болмайтын шығар, бұл тұтас орта. Өзге салалар сияқты мәдениетте қоғамға ақпараттық қарым-қатынас, коммуникация арқылы жүзеге асады. Әрине, мәдениет өзінің жеке функциялары арқылы қатынас орнатады.

Мақаланың мақсаты. Мәдениет пен коммуникацияның ықпалдасуынан «мәдениетаралық коммуникация», «медиа коммуникация», «медиа-мәдениет» терминдері пайда болады. Медиа-мәдениет құрамына мәдениетті ақпарат арқылы беру және оны тұтыну мәдениетін қамтиды; бұқаралық ақпарат құралдарын қабылдау, талдауға, медиа-мәдениеттерді бағалауға, медиа шығармашылықпен айналысуға және бұқаралық ақпарат құралдарындағы жаңа білімді игеруге, тұлғаның қабілетін дамыту бағытына қарай қызмет атқарады [3].

Бүгінде медиа-мәдениет тек белсенді түрде қоғам санасына ықпал ету функциясын атқарып қоймай, адамдарға мәдени және білім қатынасын қамтамасыз етіп, шығармашылық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік береді. Заманауи компьютерлік техниканың өзінің ерекше функцияларының арқасында медиа-өнімдерді адам санасына сіңіру ғана емес, сондай-ақ өздігінен құрылған ақпаратты құруға және таратуға мүмкіндік береді. В.И. Михайлович: «Бұқаралық коммуникация құралдарының көрнекті тілі» атты кітабында «...өзіндік әлем мықты ақпараттық ағымдарсыз мүмкін емес», - деген тұжырым жасайды [4].

Мәдениет пен өнердің белсенді түрде тоғысуы бұқаралық ақпарат құралдарына байланысты. Ақпаратты белсенді түрде жаппай енгізу, компьютерлік және медиа технологияларға байланысты тек оңтайлы фактор туғызбайды, сондай-ақ теріс аспектілерді арттырады. Жүйелілік және адалдық медиамәдениетінің негізгі қасиеттері ретінде қарастырылады, бірыңғай медиа кеңістігі жағдайында қоғамның барлық мүшелеріне тұтастық сипатта болады. Дегенмен, оның тұтастығын бұзатын кейбір факторлар – қоғамның рухани өміріне адамның медиамәдениет арқылы үлес қосуының шектелуі. Бұқаралық медиамәдениет қатынасының (жалпы ұлттық, аймақаралық, ішкі аймақтық және т.б) жоғалуы нәтижесінде медиамәдениеттің құрамдас бөліктері әлеуметтік дамудың негізгі міндеттерін шешуде қоғамды біріктіруді қамтамасыз етпейді [5]. Әр дәуір мәдениеттің жаңа жетекші нысандарын қалыптастырады. Ғылыми-техникалық жаңалықтар мен өзгерістерге байланысты ақпараттандыру және медиатизация біздің уақытымызды дамытудың негізгі бағыттары болып табылады. Сондай-ақ мәдениеттің жаңа түрі - мәдениеттің ақпараттануы және медиамәдениет енгізілді. Медиамәдениет ақпараттық және коммуникациялық құралдар жиынтығы, материалдық және зияткерлік құндылықтар, мәдени және тарихи даму процесінде адамзат әзірлеген көріністер, адамның әлеуметтік сана-сезімін қалыптастыруға және әлеуметтенуіне ықпал ететін фактор ретінде анықталуы мүмкін [6]. Медиамәдениеттегі ақпарат – бұқаралық ақпарат құралдары арқылы ақпаратты беру, адам өмірінің алуан түрлілігін көрсету. Мәдениет мәдени нормалар, құндылықтар мен білімді таратып, жүзеге асыратын рухани өндірістің нәтижесі ретінде қарастырылады. Ақпараттану кезеңінде ақпарат және мәдениет екі әлеуметтік жаңа функционалды-құрылымдық конструкт ретінде *ақпараттық мәдениет* немесе *медиамәдениет* сипатталады. Жалпы бұған, халықтың пікірі мен мінез-құлқымен қатар, қоғамның құндылықтарына әртүрлі әлеуметтік-мәдени топтардың әлемдік көзқарастармен ықпалдасуын жатқызуға болады. Медиамәдениеттің әсері мен рөлі күннен-күнге артып келеді. Қазіргі уақытта медиамәдениет жеке адамның, топтың және қоғамның дамуы үшін барған сайын маңызды болып келеді. Қазіргі қоғамның әлеуметтік процестердегі ірі күш болып табылады. Медиамәдениет бағытындағы заманауи зерттеулер келесі бағыттарды қамтиды: медиаорта, БАҚ мазмұны және форматын, медиасаясат және медиаменеджмент, медиабілім берудегі теориясы мен тәжірибесін, сондай-ақ медиасауаттылықтың даму жолдарын игерсе (немесе медиакомпоненттілік), қоғамның қабылдауға, зерттеуге, бағалауға, медиамәтін мен медиа шығармашылықпен айналысуға, өмірдің жаңа құндылықтары мен білімдерін иегеруге ықпал етеді. Жаһанданған ақпараттық дәуірде әлеуметтік және мәдени құбылыстар қалыптасқан, ақпараттық және коммуникациялық технологиялар негізделген, мәдениеттің ғылыми жүйесін қалыптастыру тұрғысынан зерттеу маңызды. Осыған байланысты теориялық негіздерін және сипаттамаларын талдауға және салыстыруға болады, олардың қазіргі заманғы қоғамдағы рөлі және қоғамдық сананы қалыптастыруға және жеке тұлғаны әлеуметтендіруге әсер етеді. Әлемнің ақпараттық картинасында медиамәдениет және БАҚ-тағы мәдени құбылыс немесе ғылыми концепция ретінде – ақпараттық кезең өнімі, олардың теориялық генезисі, жаңа ақпараттық технологиялардың ықпалымен әлеуметтік құндылықтардың өзгерісін, адамның өзін-өзі тану мен қалыптастырудан қарастырылады.

Қалыптасу тарихы. Медиа (латынның «media», «medium» – *құрал, байланыстырушы* деген мағына білдіреді) – ХХ ғасыр термині, алғашында «бұқаралық мәдениеттің» кез келген көрінісіне сілтеме жасалды, сондықтан зерттеушілер жаңа терминологияны қолдану арқылы мәдениет тарихы мен теориясын қайта қарау мүмкіндігіне ие болды. ХХ ғасыр өнері (постмодерндік және феминистік сынның ықпалымен) өнер мифін көркем шығармашылықтың дербес саласы ретінде қарастырды, бұл өнер және оның идеалдары қоғамдағы басым идеологиямен, әлеуметтік мифтермен, көркемдік қызметінің экономикалық жағдайымен тығыз байланысты екенін сипаттады. Осылай өнертану мәдениеттану мен әлеуметтің мәдениетімен жақындай түсті.

Батыста медиамәдениет феноменін зерттеуге Р. Арнхейм, А. Базен, Р. Барт, В. Беньямин, М. Фуко, Ж. Деррида, Ж. Делёз, Г. Дебор, Г. Маркузе, Т. Дж. Митчелл, К. Силверман, Ж. Бодрийяр, Г. Полок, М. Маклюэн және т.б. өз үлестерін қосты.

Канадалық ғалым, публицист Г.М. Маклюэн бүкіл мәдениет тарихын, медиа мен мәдениеттің үйлесімділігін қайта қарастырған, алғашқы медиа теоретиктерінің бірі болып саналады. Ол өзінің зерттеулерін мәдениет саласындағы коммуникация арналарын талдауға арнаған, адамның күнделікті өмірін ақпараттық қоғамдағы, әлемдегі ең жаңа БАҚ арқылы зерттеген. Әртүрлі байланыс құралдарына сілтеме жасау үшін, алғаш рет «медиа» терминін қолданған – Г.М. Маклюэн.

М.Маклюэн өзінің ғылым жолын ХХ ғасырдың ортасында бастаған. Мәдениетке заманауи көзқарас мәтіндік қорытындыға екпін түсіруді қажет етті, сондықтан М. Маклюэннің қызығушылығы медиадағы тілге, риторикаға және поэтикаға кездейсоқ емес. Бұқаралық мәдениетке деген қызығушылық қоршаған ортаға жағымды әсер етті. Америка өткен ғасырдың басында жаңа әлемнің гипнозында болды, киноматография әлемі, комикстер, жарнама, поп-музыка – символдар мен ақыл әлемі, адамдардың құмарлықтары мен тілектерінің керемет хаосы болды. М.Маклюэн жаңа медиадағы мәдениетті зерттей түсті.

Зерттеу тәсілі. Адам қабілеттеріндегі техникалық экстериоризацияны метафора ретінде қабылдады: «Барлық бұқаралық коммуникация – белсенді метафоралар». Өзге метафоралар сияқты, олар әлемді қайта жазады. Медиа тілі, басқа тілдер сияқты бұл – технология. Адамдар кейбір жағдайда құралдардың ықпалын сезіне бермейді, себебі ол әлемге артқы көрініс айнасы арқылы қарайды: жаңа құралдар ескі құралдардың жалғасы ретінде қабылданады [7].

Медиа туралы, медианың өзге салалармен ықпалдасу туралы С.Жижектің зерттеулерінен көруге болады. С.Жижек медианы түрлі мысалдарда зерттейді. «Киберкеңістік немесе күнделікті төзгіссіз жабықтық» атты мақаласында ол виртуалды шындық туралы жазады, қазіргі заманауи мәдениетті жалпы медиатизация контекстінде қарастырады. Медиамәдениеттің ықпалына түскен адам, өзінде жаңа медианың өнімі болады, - деп тұжырымдайды. Медиатизацияланған денеде санада өзгереді. Медиатизация терминін түсіндіруде С.Жижек «The Art of motor»: «Медиатизация тұжырымының қажетті түсінік» атты жұмыстағы Пола Вирильоның теориясын қолданады. Бастапқыда бұл тұжырымдама тақырыпты шешуге тікелей және дереу құқығынан айырылған қимылдың пайда болуын білдіреді. Саяси медиатизацияны Наполеонның әрекеттерінен көруге болады, ол жаулап алынған монархтарда билікті көрінісін қалдырды, алайда ол биліктің өзгерікті қолдануға мүмкіндігі тіпті болмады [8].

Ақпараттық үдерісте мәдени құбылыстар белсенді түрде қоғамдық пікірге, әртүрлі әлеуметтік топтардың дүниетанымына ықпал етеді. Әлемнің ақпараттық картинасы – ақпараттық шындық туралы білімді жүйелендіру. Бұл әлемнің арнайы ғылыми бейнесі ғана емес, сонымен бірге әлемдік ақпарат банкіндегі барлық білім мен мәдениет. Осыған байланысты оның мазмұны ақпаратқа қатысты барлық аспектілерді қамтиды; медиамәдениет қоғамның материалдық және интеллектуалдық құндылықтарына, шығармашылық пен қоғамды әлеуметтендіруге бағытталған. БАҚ тіліне тек бұқаралық ақпарат құралдарының мәтіні ғана емес, сондай-ақ сөйлеудегі мәдениетті білдіреді. Қоғамның жаһандану жағдайында әлемнің және медиа мәдениеттің ақпараттық бейнесі әлеуметтік-мәдени құбылыс ретінде қалыптасады. Субъект – ақпарат және ақпараттық технологиялар болса, объект – ақпараттық үдеріс, сондай-ақ ақпараттық мәдениет пен өркениеттің көмегімен бейнеленген заманауи адамның әлеуметтік-мәдени шынайылығы. Мұның бәрі қоғамның құндылықтарына, түрлі әлеуметтік-мәдени топтардың дүниетанымына әсер етеді.

Әлемнің ақпараттық бейнесі – бұқаралық ақпарат құралдарының негізі болып табылатын медиа мәтіндерден басқа, жарнама, көркем және деректі фильмдер, музыкалық

шоулар қамтиды. Осылайша, бұқаралық ақпарат құралдары мәдениет әлемнің ақпараттық көрінісінің маңызды бөлігі болып табылады. Белгілі бір ақпарат түрлерін (мәтіндік, көркем, графикалық) ғана емес, сонымен қатар жалпы соңғы өнімге ие – жаңа сананың моделі.

Қорытынды. Әрине, тіл мен мәдениет коммуникативтік үдерістерде өзара байланысты. Әлемдік ақпараттық кеңістіктің жаһандануы мәдениеттердің өзара әрекеттесуі және өзара ықпалдастығын арттырады. Ақпараттық қоғамда бұқаралық коммуникация арнасы арқылы мәдениет пен лингвистикалық ықпал ең белсенді түрде жүзеге асырылады. Мәдениет саласындағы медиа тілін талдау қазіргі заманғы мәдениеттің құрамдас бөлігі ретінде қарастырылады, мәдениеттердің өзара әрекеттестігі аясында бұқаралық ақпарат құралдарының мәтіндерін зерттеуді қамтиды. Медиа-мәдениетті модернизм дәуірінің феномені ретінде қарастыра отырып, медиа-мәдениет техникалық революция мен қазіргі заман мәдениетінің синтезі болып табылады.

Индустриалды қоғамдағы медиаинновация құралдарының арасында «бұқаралық» баспасөз, фотосурет, телеграф, радио, кино ерекшеленеді. XX ғасырдағы бұқаралық мәдениет тек әлеуметтік модернизация факторы ғана емес, сонымен қатар мифтік шығармашылықтың негізі. Бұл үдеріс тоталитарлық идеологияларда коммунистік және фашистік тепе-теңдік кезеңінде айқын көрінеді. Миф тарихи-саяси билік құрал бола отырып, баспасөз, кинематография, телевизия мифологиясын құрайды. Медиа-мәдениет – тарихи даму процесінде адамзат әзірлеген ақпараттық және коммуникациялық құралдардың мәдени ақпараттық жиынтығы; бұқаралық ақпарат құралдарында материалдық және интеллектуалды құндылықтардың үйлеседі, қоғамның қалыптасуы үшін тарихи негізделген жүйе.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Масуда, Ю. Информационное общество как постпромышленное общество. / Ю. Масуда - Вашингтон, 1981. - 228 с.
- 2 Маклюэн, М. Понимание медиа: внешнее расширение человека. (Перевод с английского: В.Г. Николаев). / М. Маклюэн - Москва: 2003. [Электронная ресурс]: Центр гуманитарных технологий. – URL: <http://gtmarket.ru/laboratory/basis/3528>
- 3 Кириллова, Н.Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну. / Н.Б. Кириллова - Москва: Академический проект, 2005. - 448 с..
- 4 Михалкович, В.И. Изобразительный язык средств массовой коммуникации. / В.И. Михалкович - Москва: Наука, 1986. – 224 с.
- 5 Возчиков, В.А. Философия образования и медиакультура информационного общества / В.А. Возчиков [Электронный ресурс] – URL: <http://www.dslib.net/soc-filosofia/filosofija-obrazovaniya-i-mediakultura-informacionnogo-obwestva.html> (- стр. 21)
- 6 Кириллова, Н.Б. Медиакультура: От модерна к постмодерну. 2-е изд. / Н.Б. Кириллова - Москва: Академический проект, 2006. – 428 с.
- 7 Маклюэн, М. Понимание медиа: внешние расширения человека. / М. Маклюэн - Москва–Жуковский: Канон-пресс-Ц, 2003. – 464 с.
- 8 Жижек, С. Киберпространство, или Невыносимая замкнутость бытия. / С. Жижек // Искусство кино, 1998, № 1. – С. 125.

Д.О. Байгожина

Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

Культура в массово-коммуникационном пространстве

Аннотация. Автор анализирует в статье взаимосвязь медиа и культуры, а также роль и аспект медиакультуры в обществе. Опираясь на национальные и зарубежные конкретные примеры, медиакультура в информационной эпохе рассматривается как ключевой феномен. Учитывая важность культуры среди людей, подчеркивает обществу недостатки и преимущества культуры через медиатехнологии. Основываясь на том, что национальная культура в медиапространстве является главной ценностью для каждого государства, которое с помощью различных субъектов значительно влияет или психологически манипулирует сознанием общества.

Автор также делает выводы, основанные на теоретическом материале зарубежных исследователей. Описывая этимологию культуры, приводятся примеры. В соответствии с выводами всех исследователей, дает объяснения что история культуры тактична и прояснена со всеми типами общения, от устных и письменных до аудио. Каждая эпоха формирует новые формы культуры, анализируя эффективно довольствуется ли медиатехнологии потребностям общества. То есть, с точки зрения утилитарных функций, они считаются наиболее подходящими для их социальной ценности. В этом случае социальное ценообразование является альтернативой коммуникации, описывая уровень взаимопонимания и слияния членов общества.

Ключевые слова: информация, медиа, медиатизация, медиакультура, СМИ, СМК.

D.O. Baigozhina

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Culture in the Space of Mass Communication

Annotation. The author analyzes the relationship between media and culture, as well as the role and aspect of mediaculture in society. Relying on national and foreign specific examples, mediaculture in the information age is seen as a key phenomenon. Considering the importance of culture among people, the author emphasizes the society's shortcomings and advantages of culture via media technology. Based on the fact that the national culture in the media space is the main value for each state, which, with the help of various subjects, significantly influences or manipulates the consciousness of the society in a psychological way.

The author also draws conclusions based on the theoretical material of foreign researchers. There are examples given to describe the etymology of culture. According to the findings of all researchers, there is an explanation that the history of culture is tactful and clarified with all types of communication, from oral and written to audio. Each epoch forms new forms of culture, effectively analyzing whether media technology meets the needs of the society. That is, from the point of view of utilitarian functions, they are considered to be the most suitable for their social value. In this case, social pricing is an alternative to communication, describing the level of mutual understanding and merging of members of society.

Key words: information, media, mediatization, mediaculture, mass media, mass communications.

References

- 1 Masuda, Y. Informasionnoe obshestvo kak postpromyshlennoe obshestvo [The Information Society as Post-Industrial Society]. (Wash., 1981. – vol. 228, - 86 p.).
- 2 Makluen, M [McLuhan M]. Ponimanye media: vneshnee rashirenije sheloveka. Perevod s angliskogo: V.G. Nikolaev [Understanding the media: the external expansion of man. Translation

-
- from English: VG Nikolaev]. (Moscow, 2003). [Electronic publication: Center for Humanitarian Technologies]. - URL: <http://gtmarket.ru/laboratory/basis/3528> [in Russian]
- 3 Kirillova, N.B. Media kultura: ot moderna k postmodernu. [Media culture: from the modern to the postmodern]. (Academic Project, Moscow, 2005. - vol. 448, - 216 p.). [in Russian]
- 4 Mikhalkovich, V.I. Izobrozitel'nyi yazik sredstv massovoi kommunikatsiy [Fine language of mass communication]. (Nauka, Moscow, 1986. – vol. 224, - 116 p.) [in Russian]
- 5 Voznikov, V.A. Fylosovyya obrazovaniya i mediakul'tura informatsionnogo obshchestva [Philosophy of Education and Media Culture of the Information Society]. [Electronic resource] . – URL: <http://www.dslib.net/soc-filosofia/filosofija-obrazovaniya-i-mediakultura-informatsionnogo-obshchestva.html> [in Russian]
- 6 Kirillova, N.B. (2005) Media kultura: ot moderna k postmodernu. [Media culture: from the modern to the postmodern]. 2nd pub. (Academic, Moscow, 2005. - vol. 428, - 354 p.) [in Russian]
- 7 Makluev, M. (2003) Ponymanie media: vneshnye rasshireniya sheloveka [Media Understanding: external extensions of a person.]. (Press-C, Moscow-Jukovskii, vol. 464, - 356 p.). [in Russian]
- 8 Jijek, S. (1998) Kiberprostranstvo, ili Nevinosimaya zamknutost' bitiya [Cyberspace, or the Intolerable Closedness of Being] // Art of cinema, № 1. – P. 125. [in Russian]

Автор туралы ақпарат:

Байгожина Д.Ө. – журналистика және саясаттану факультетінің І-ші курс PhD докторанты, аға оқытушы. Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

Baygozhina D.O. – PhD doctoral student I course, Faculty of Journalism and Political Science, L.N. Gumilev Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Журналистика сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журналдың мақсаты. Қазақ баспасөзінің тарихы, журналистиканың теориялық және қолданбалы ғылымдары, қоғаммен қатынасы, көсемсөзі, баспасөз қызметі туралы мұқият тексеруден өткен материалдарды жариялау.

2. Журналда мақала жариялаушы автор мақаланың қол қойылған 1 баспа нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет) және **vest_journalism@enu.kz** электрондық поштасына Word форматындағы нұсқасын жіберуі қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысына басуға келісімі мен шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.

4. Мақаланың көлемі: 8 беттен кем болмауы (16 беттен аспауы) керек.

5. Мақаланың құрылымы: (қағаз беті - А4, кітап сұлбасында, барлық беттеу жолы – 20 мм. Шрифт: Times New Roman - нұсқасында, әріптің көлемі (кегль) - 14);

6. XFTAP <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауына жазылады;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында, қою кіші әріппен жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс жасайтын болса, онда әр автор мен жұмыс мекемесі қасына бірдей белгі қойылады);

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде, жол ортасында курсивпен жазылады;

Мақала атауы – жолдың ортасында, жартылай қою кіші әріппен жазылады;

Аңдатпа - 100-200 сөз; формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы және әдебиетке сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспесі, мақаланың мақсат/міндеттері, қарастырылған сұрақтың тарихы/ зерттеу әдістері, нәтижелері/ талқылаулары, қорытындысы) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны беріледі.

Түйін сөздер (6-8 сөз немесе сөз тіркесі) - Түйін сөздер мақала мазмұнын көрсетіп, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы жиі кездесетін сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-іздістіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсат/ міндеттері, қарастырылған тақырыптың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет. Жоларалық интервал - 1, азат жол - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.

Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болу қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары алғаш қолданылса міндетті түрде түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттерге сілтеме. Мәтінде әдебиетке жасалған сілтеме тікжақшаға алынады. Әдебиет сілтемелері мәтіндегі қолданылуына қатысты нөмірленіп, қолданыс ретіне байланысты алғашқы сілтеме [1, 253 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 182 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі.

Әдебиеттер тізімінде кітаптың жалпы бет көлемі көрсетіледі.

Жарияланбаған еңбектерге сілтеме жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өткізілмейтін басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізіміндегі **транслит пен ағылшын аударманы** беру үлгісін **buljourn.enu.kz** сайтындағы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекенжайы, телефоны, e-mail-ы қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

6. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басуға жолданғанын білдірмейді.

7. Электронды корректурамен жұмыс. Редакцияға тіркелген мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторға танысуына жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) үш күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жолдауы керек. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

Рецензент жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылға ЕҰҰ қызметкерлері үшін 4500 теңге және басқа ұйым қызметкерлеріне 5500 теңге болып белгіленді.

Реквизиттер:

РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанк»

КБЕ 16

БИН 010140003594

БИК TSES KZ KA

Счет в кодировке IBAN –

KZ 91998 BTV 0000003104

«За публикацию ФИО автора»

Provision on articles submitted to the journal “Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Journalism Series”

1. Publication of carefully selected original scientific works in the field of journalism, publication of materials devoted to the scientific issues of the direction of historical, theoretical and applied research of journalism, public relations, journalism, publishing.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 408) and by e-mail **vest_journalism@enu.kz** in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

4. **The volume of the article** should not exceed 18 pages (from 6 pages).

5. **Structure of the article** (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

GRNTI <http://grnti.ru/> - first line, left

Initials and Surname of the author (s) - center alignment, italics

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - center alignment, italics

Author's e-mail (s)- in brackets, italics

Article title - center alignment, bold

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - line spacing - 1, indent of the «red line» -1.25 cm, alignment in width.

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

In the article, only those formulas are numbered, to which the text has references.

All abbreviations, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on the financial support of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References. In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see below in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be carefully verified. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»

КБЕ 16

БИН 010140003594

БИК TSES KZ KA

Счет в кодировке IBAN –

KZ 91998 BTV 0000003104

«за публикацию ФИО автора»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Журналистика»

1. **Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в области журналистики, публикации материалов посвященных научным вопросам исторических, теоретических и прикладных исследований журналистики, связи с общественностью, публицистики, издательского дела.

2. **Автору, желающему опубликовать статью в журнале** необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail **vest_Journalism@enu.kz**. При этом должно быть строго выдержано соответствие между **Word**-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: Казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. **Объем статьи** не должен превышать 16 страниц (от 8 страниц).

5. **Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14):

ГРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку задачи, цели, историю, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки. Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: *фамилия, имя, отчество, научная степен, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail* – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104

«За публикацию ФИО автора»

Редактор: **Қайрат САҚ**
Жауапты хатшы: **Гүлжазира ЕРТАСОВА**
Дизайн: **Ілияс РЫСБЕКҰЛЫ**

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Журналистика сериясы.
-2018. - 2 (123). - Астана: ЕҰУ. 95-б.
Шартты б.т. - 11.8   Таралымы - 25 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды